וכחללה ושוביה · והן ב' אצבעות חוצרות למקומן שאדם יכול לגלגל בתוך חללו ב' אצבעות לכל לד הוי עירוב ומטבילין אף כלים והאי נמי דשם עומאה דאוריתא היא : גרגותני · סל גדול מאד שהו מסכנין היין בעת הבציר ומומין אותו תחת קילוח הגת והיין מסתנן בו ויורד לבור כדתמרינן במסכת ע"ז (דף טו:) שלא החזיר גרגותני לגת : טהורין · אף לקודש ורבא לטעמיה דאוקי טעמא גזירה משום כלי שאין בפיו כשפופרת הנוד ובסל וגרגותני ליכא למיחש להכי : לא עלתה לו טבילה · שעשאן כב' מקואות ואין שיעור לא בזה ולא בזה אע"פ שהמים מחברן בין אויר הגלרים אין זה חיבור: דהא ארעא כולה מחלחלא · והמים הטובעין כאן באין מעכר גדול ולא חשבינן כמחובר דבעינן מי מעין במקום אחד : והני מילי · (ג) דתמרינן המטביל בכלי שאין בפיו כשפופרת הנוד ממאים בכלי טהור שלא היה הכלי החיצון צריך להטביל: אבל · אם הוא צריך להטביל : מיגו דסלקא טבילה לגופו של כלי · ליטהר תוכו ע"י מים הנכנסין דרך פיו דכטומאתו כן מהרתו סלקא נמי טבילה לכלים שבתוכו : הרי אלו טהורין · לתרומה ולא חלק בין פיו רחב לפיו קצר : ואם לא טבל כו' · כדמפרש לה ואם אין צריך להטבילו : המים המעורבים · למקוה ואתה בא לטהר על ידיהן כלים שבתוכם עד שיהו מעורבין דרך פה רחב כשפופרת הנוד : והא דל' חילוק · טעמא משום חלילה וסל וגרגותני נמי כשאר כלים דמו והמטביל כלים לתוכן אינן טהורין לקודש ולכל חלוק · טעמא דמתני' משום עירוב מקואות והא בסל וגרגותני ליכא למיחש ומוהרין, תנאי היא : למאן דאמרי הוראה זו שלא יטביל כלי בתוך כלי לחבר דחילו עם החרס לא אמר קמן למסחל הלכך לתרומה ליכא למיחש דהא מילתא ידיע שיעור עירוב מקואות ועניין כבידו של כלי נמי אם כבד הוא מגביהין אותו : ת"ר קודש נמי · על כרחך מתני' דקתני "אבל לא לקודש" בחבר עסקינן דאי ע"ה מי איית לך ומי אתי קמן למסחל טעמא : תרומה נמי חזי ליה · ישראל עם החרס ומטביל ומשתמש בו תרומה ואח"כ טהרה לכהן : לא מקבלינן · תרומה מעם החרס אלא בשעת הגיעות והבדים שהכל מטהרים את כליהן ע"פ חכמים כדתנן (נקמן דף כד:) עברו הגיעות והבדים והביאו לו חבית של תרומה לא יקבלנה ממנו : על טהרת יין ושמן · (ג) לקבל מידם יין לנסכים ושמן למנחות כדהכן במתניתין (נקמן דף כד:) תומר בתרומה שביהודה נאמנין על טהרת יין ושמן : ובונה במה · בשעת איסור הבמות ומקטיר לשמים : כר' יוסי · דאיתא לרבנן לא מקבלינן כדתמר בפסחים בפ' אלו עוברין (דף מח:) : ויחוש לשאלה · לא יטבול כלי בתוך כלי לתרומה דלמא חזי עם החרס ועביד הכי ואתו שואלין את כליהן ומשמשין בהן: דתנן · במתני' דטיילינן מייהו: כלי חרס מגיל על הכלי · אם מוקף במיד פתיל בחבית ומהרות בעלייה ותרובה פתוחה מן הבית לעלייה והשיבו כלי חרס בפתחה וכלי חרס חולק בפני הטומאה דאינו מטמא מגבו ומגיל על כל מה שבעלייה שהוא טמא כו' · הכלי הזה היה טמא מתחילתו קודם שנתנו ע"ה על פי התרובה : והלא טיהרתם לאוכלין ומשקין שבתוכו · אם היה מוקף במיד פתיל בהאל המת והיא היא : לעצמו

מסורת השרים

ובחללה ושוביה · הגהות הב"ח (ה) גמ' ומיס כמשנין. נ"ב לגומר אם מים כמעוכין בשרים כמעוכין דרך פה רחב כשפופרת הנוד: (ד) רש"י ד"ה וסכי מילי הא דתמרינן : (ג) ד"ה אל מסרת יין ושמן זמומר לקבל מידם : (ד) תוס' ד"ה מאי איכא וכו' מצמע נקמן דקתמר וכי מילי :

עדיות פ"ח מ"ד [נמשנה איתא כדברי] [אמרו להם כ"ל]

גליון השרים

גמ' אלא יהא על אחד ואחד מוקף · תוי"ט רפ"ם דפרה :

מקואות פ"ז מ"ב [ופ"ב בר"ש וכנמ"ש ובתוי"ט]

מאי איכא בין רבא לר' אילא · קשיא למורי איכא ביניהו טובא כלי חיצון כשהטבילו כלי בתוך כלי למאן דמוקי לה משום חלילה שייך בין בחיצון בין בפנימי ולמאן דמוקי משום גזירה שאין בפיו כשפופרת הנוד ליכא למגזר דבחיצון ליכא למגזר דבכל עניין טהור והכי משמע לקמן(ד) ה"מ בכלי טהור אבל בכלי טמא מנו דמהניא טבילה לחיצון מהני לפנימי ותירץ לו הר"ר אלחנן דמהניתן בחיצון טהור ופנימי טמא וכן משמע ליפתא דקתני מטבילין כלי בתוך כלי הלכך לא שייך ביה טעמא דבכידו של כלי לגבי חיצון וגם רבא מוקי לה הכי בסמוך דקתמר והני מילי בכלי טהור והייט מתניתין דמיתוקמא הכי ומיהו רש"י מפרש במתניתין מטבילין כלי בתוך כלי בשאינם טמאים ולא נראה דהא אפי' בכלי שאין בפיו כשפופרת הנוד אם היו שניהם טמאים מהני שפיר דמגו דסלקא לחיצון והשתא לפי סברת רש"י איכא למימר דמלי למימר הכי איכא ביניהו חיצון אלא כח דהתירא עדיף ליה דאשכח אף בפנימים סלקא טבילה :

אבא שאול אומר לתרומה וכו' · נ"ע אמאי לא שרינן בעבר והמטבילן קאמר בעבר :

שלא יהא בוצה במה לעצמו ושורף פרה לעצמו · דהא לכך נאמנין ע"ה על שמירתה והכי תניא בתוספתא דחגיגה ר' יוסי אומר הכל נאמנין על שמירתה :

לא מקבלין מיניהו · רש"י פירש דבשעת הגיעות נאמנים לפי שהבדים מטהרין כליהן עברו הגיעות והבדים אמרינן דלא מהימן ול"נ דפותח בהביאו לא תחיה אם לא שופו משום תחילתו דקתמיד ליה בפרק קמא דבילה (דף יא:) ואם היו טהורים בדין בלאו הכי נמי משמע אלא משמע דאמרינן ורבי יהודה שוין בטהורים כל ימות הרגל לחוד וכן משמע בש"ס (נקמן דף כו.) כל שכלו כלים אחד חברים נעשו כולם חברים ברגל והכי משמע בתוספתא בסיפא :

במאן מקבלין שהותה מע"ה כרבי יוסי · הר"ר אלחנן אומר דקיימא לן כרבי יוסי וחייסינן לאיבה לפיכך מזמינין עכשיו בכל ע"ה אף על גב דאמרינן בברכות (דף מז:) אין מזמנים על ע"ה וגם רב מכשיל בר תחליפא לא רלה לזמן עליהם והר"י מפרש דלא כל הרוצה ליטול את הסם להחזיק לעצמו כתלמיד חכם שלא לזמן על ע"ה בידו ליטול ואין אנו מחזיקים עצמנו כתלמיד חכם לענין זה :

ניחוש לשאלה · נ"ע מאי סלקא דעתך דהאי מקשה פשיטא דבעי טבילה משום מגע עם הארץ : כלום

[כמשנה דמקואות איתא דלי שהוא מלא ולכך כתב הר"ש דהא דאיתא כאן הוא בריתא ע"פ ולפ"ד הר"ש יש לגרוס שכל התניא אבן היא גופא נ"ע מ"מ לא הביא הש"ס המשנה]

[תוספתא פ"ג]

נוסח הרבינו חננאל

לתרתי משום מעלה אחת משום חציצה עשר ולרבא אחת עשרה · ואמרינן מאי איכא בין לר' אילא ובין רבא איכא ביניהו סל וגרגותני שמילאן כלים והטבילן שרבי אילא סבר כבידן חוצץ ואין טבילה עולה להן ורבא סבר כי אמרינן אין מטבילין בתוך כלים כגון כוסות בכוסות או כוסות בקערות או קערות בקערות וכיוצא בהן שיש בהן מי שפיהן צר והיישנין דלמא אתי לאטבולי במי שפיו צר פחות מב' אצבעות שוחקות אבל סל וגרגותני פומייהו רויחן טובא לא חיישינן דהא ליכא סל וגרגותני פחות פומייהו מב' אצבעות ואמרינן רבא למעמיה דאמר סל וגרגותני שמילאן כלים והטבילן מהורין סקוה שחלקה בסל וגרגותני הטובל שם לא עלתה לו טבילה מפני שחלקת את המים ואינן נמצאין מ' מאה במקום אחד · ואי אמרת האיכא נקבים קטנים שהמים מבצבצין בהן כמו נביעת מים לא מטהרין כדאי נוגעים דהא ארעא כולה חלחלי מחלחלא ובעינן עד דאיכא מ' מאה במקום אחד וה"מ *) בסל וגרגותני שהן מהורין אבל אם הן מטאין וצריך להטבילן מנו דסלקא דשפופרת הנוד ותריצנה לא מטהרין דנזרינן בקדש שמא יטבול מהשין וצינוריות בכלי מהור שאין בפיו כשפופרת הנוד בתרומה נמי נגזור ופריק רבא כי מטהרינן בהטבלת כלין בתוך כלין בתרומה לחבירים שמהרינן דידעי ולא אתו לאטבולי בכלי שאין בפיו כשפופרת הנוד · ומקשינן אי הכי קדש נמי נגזר ונימא להבר שרינן ליה דידע ולא אתי למיטעא · ופרקינן בכלי שאומר ע"ה אני הטבלתיו בתרומה אין מקבלין הימנו לפיכך לא אכפת לן · אי הכי בקדש נמי לא נקבל מיניה ונטהר כלין בתוך כלי בקדש כמו שמטהרין בתרומה · ופרקינן אם לא נקבל מע"ה מהרת כלין בקדש קושרין איבה על החברים שיאמרו וכי אנן אין אנו סבני ישראל שאינכם מאמינים אותנו · אי הכי בקדש נמי לא נקבל מיניה ונטהר כלין בתוך כלי בקדש שמטהרין בתרומה · ופריק רבא כי שאלינן כלים מהם מטבלינן להו אי הכי עד דאמרי ב"ה · והלא מהרתן אוכלין ומשקין שבתוכו ליטרו למטבלינן להו אלא אם כן אמרו לך ולו אלמא שאלו חברים מהם · ופריק רבא כי שאלינן כלים מהם מטבלינן להו אי הכי עד דאמרי ב"ה · והלא מהרתן אוכלין ומשקין שבתוכו ליטרו למטבלינן להו

נוסח (המשך) הגאון מסיקרה מה ההבדל בין הסברא (ראשון כלי בתוך כלי) לר"אלא(חג.גה) דמה (ג.ד.ה) מאחת כלי שבתוך בחות מטבלות בנוד)

נוסח (המשך) לאחר לא נאסור כלי בתוך כלי בתרומה מפני חשש שאלה

*) עם"כ כיון וה"מ בסל וגרגותני ל"ע דהא בסל וגרגותני לעולם יש בהן כשפופרת הנוד ומותר לקבל בהם אם אם מקוהין ועי' כש"י ד"ה וה"מ וע"ע.